

Predikan i Skepplanda kyrka 2019 av Tobias Bäckström

Tredje söndagen i påsktiden

”Den gode herden”

Ps 23

Hebr 13:20-21

Joh 10:11-16

Ett par veckor in i påsktiden får vi den gode herdens söndag. Den gode herden ser inte till sitt eget bästa, han ser till sina fårs bästa. Han är motbilden till politiker som tar för sig för egen del och som blir korruperade när avståndet blir allt längre till folket. Den gode herden ger sitt liv för fåren. Han gör det för att fåren tillhör honom, de är hans. Fåren är i så hög grad en del av honom och hans liv, att han inte kan låta dem gå under. Det skulle vara detsamma som att han själv gick under.

De lejda herdarna, de är som de politiker som glömt vilka de representerar. Som har glömt att de är valda på ett mandat från folket. De bara låtsas bry sig om fåren, men så fort fara hotar sätter de sig själva i säkerhet.

Ja, den gode herden ger sitt liv, men tvingas inte till det. Han ger det, av fri vilja. Och hela påsken summeras i evangeliet om den gode herden. Han gav sitt liv på mer än ett sätt. Han delade sitt liv med oss när han blev människa på jorden. Och som både Gud och människa gav han sitt liv på korset. Det som hände på korset var inte vad det såg ut att vara, det var inte bara en grym avrättning. Det var hans fria överlåtelse. Herden ger sitt liv, för att vi skall leva. Hans offer gäller för alla tider och för alla människor.

Bilden av herden lär oss om vad sant ledarskap innebär. Att vara ledare innebär visserligen att visa vägen, men också att tjäna. Att sätta dem främst som man har att leda. Och ingen har ju gjort det så radikalt som Jesus själv.

Just herdebilden är den mest älskade bilden av Gud. De äldsta avbildningar av Jesus finns i Roms katakomber, och här är han i regel framställd som ”den gode herden”: en ung man som bär på ett lamm på sina axlar. En av de mest kända och älskade texter i bibeln är psaltarpsalmen 23, Herdepsalmen. Den psalmen har använts i de mest skiftande sammanhang: vid sjukbäddar och begravingar, i skyttegravar eller som aftonbön.

Psalmen tecknar en bild av Gud som andas trygghet och tillit. Det är en psalm som på inget sätt förnekar de svårigheter som en troende kan gå igenom. Den är inte världsfrånvärd. Författarna till psaltarens psalmer brukar ofta vara hårt luttrade människor, men som mitt i svårigheten ändå har funnit en trygghet hos Gud. Tack vare honom har de ändå orkat vidare, även om de har vandrat i den mörkaste dal.

Kanske är det den här kombinationen som gjort psalmen så populär. Här finns ingen glättig optimism, den har en realistisk syn på livet. Vid den tidigare översättningen så läste vi ju *i döds-skuggans dal*, istället för den mörkaste dal. Och för en del av oss har det kanske till och med hänt att döden har hängt som en skugga över en.

Men ändå genomsyras psalmen av en stark tillit och förtröstan. Det är en psalm som rymmer hela livet: kamp och vila, kraft och svaghet. Den är skriven av kung David som själv hade varit herde i unga år. För honom låg det nära till hands att lika Gud vid en omsorgsfull herde. Han visste vad han talade om, han som vallat sin fars fårhjord till grönskande betesmarker och skyddat dem mot faror.

När vi tänker på en fårhjord tänker vi på ett kollektiv. Och det finns ju alltid en risk att den enskilda individen försvinner i kollektivet. Och rent av att kollektivet överordnas individen. Gruppen riskerar att bli viktigare än den enskilde medlemmen.

Men detta är något som lyser med sin frånvaro i psalm 23. Här är det den enskildes relation med Gud som är avgörande. Den betonar Herrens personliga omsorg, vägledning och skydd för oss. Som enskilda kristna försvinner vi inte in i gemenskapen. Gud vill ha en personlig relation med dig. Den gode herden känner sina får, som Jesus säger. Inte kollektivt utan individuellt. Och fåren känner honom.

Hur då, kan man undra? Hur lär man känna herden? Jo fåren lyssnar till herdens röst, som vi läste i evangeliet. Om man har sett en riktig herde med sina får så är detta påtagligt. Han behöver bara ropa så kommer de. Fåren var ju inte inhägnade, mer än på natten då de var i fårållan. Men annars rörde sig fåren fritt, ledda av herden. Det finns alltså inget tvång, precis som herden ger sitt liv av fri vilja, väljer fåren att följa honom. I liknelsen om det förlorade fåret är det ju uppenbart att som får kunde man avvika, gå sin egen väg.

Och Jesus vill inte använda sig av tvång i relationen med oss. Han leder oss, han *föser* oss inte. Och genom att lyssna till honom kan vi lära känna honom och följa honom.

Och hur gör vi då detta? Hur lär vi oss känna igen Jesus röst? Ja, anledningen till att fåren kände igen herdens röst berodde förmodligen på att de hade tillbringat mycket tid med honom. Dag efter dag hade de vandrat med honom på betesmarkerna. Det går alltså inte på en gång. Vi måste alltså leva med Jesus, be och lyssna till honom. Ta emot honom under bröd och vin.

Om vi återgår till psalm 23 så förändras bilden mot slutet. Herden och fåren försvinner. Nu blir det mer konkret, det talas om ett dukat bord. Det handlar om dig. Herren dukar ett bord för dig. Det sker här idag i Skepplanda kyrka. Jesus är värdens som dukar nattvardens bord och fyller bägaren. Välkommandet är överflödande.